

Hlavně aby děti byly spokojené

Dnes jsme hovořili s paní **Jarmilou Kotrbou, ředitelkou mateřské školy na Praze 8**. Když se přeneseme do „marketingové hantýrky“, už je nám jasné, v čem je v tomto oboru hlavní kouzlo získávání a udržení zákazníků, v tomto případě rodičů a dětí. Paní ředitelka myslí především na spokojenost svých koncových zákazníků, tedy dětí, a vypadá to, že jim snáší „modré z nebe“.

Hned při vstupu nás fascinovalo prostředí. Všude je dětská tvorba vedená zručnou rukou výtvarníka?

Všechny paní učitelky jsou výtvarně nadané, jsme zaměřeny na estetickou výchovu, kromě jiného máme keramickou dílnu. Snažíme se školku zdobit pracemi dětí, jejich práce také vystavujeme na našich webových stránkách.

Jak jste se k této práci dostala?

Původně jsem chtěla být průvodkyně, pracovala jsem v Čedoku. Ale pak se mi narodily děti a zjistila jsem, že to se nedá skloubit. Časem jsem si doplnila pedagogické vzdělání. Už v té době jsem se zapojila do různých předškolních asociací. Snažila jsem se, aby předškolní výchova k něčemu vypadala.

Do dějin Prahy 8 jsem se zapsala v roce 1994, tehdy se naskytla první možnost vstoupit do právní subjektivity. Byly jsme první dvě školky na Praze 8, které tento krok uskutečnily. To nás nutilo k ekonomickému myšlení, a proto se stala školka takovou, jaká je. Získali jsme náskok před ostatními školkami, pro které právní subjektivita začala platit plošně od roku 2002.

Do jakých asociací jste se zapojovala?

Působila jsem osm let jako prezidentka předškolní výchovy OMEP za Českou republiku. To je mezinárodní organizace, která vznikla v roce 1948 v Praze na podporu a zlepšování vzdělávání a celkové situace dětí na celém světě. V současné době je do práce zapojeno přes 70 zemí na všech kontinentech. V Evropě má OMEP 24 členských zemí.

V příštím roce 2018 budeme mít kulaté výročí a připravujeme v České republice světový kongres. Počítáme, že se zúčastní kolem pěti set lidí z celého světa.

Také jsem pracovala v poradním sboru na Ministerstvu školství. Stále jsem měla snahu pro předškolní výchovu něco udělat.

Máte na starosti dvě školky, zajímá nás především ta speciální.

Asi nejdůležitějším krokem pro mne bylo, když jsem se v roce 2001 ujala stacionáře Alergo. Tehdy patřil pod zdravotnictví, kterému došly peníze. Vzhledem k tomu, že tam byly děti alergické, které do běžných mateřských škol nemůžou, vzniklo odloučené pracoviště, dnes škola s integrací dětí. Kromě alergických dětí k nám postupně přicházejí děti s poruchami imunity, s bronchiálním astmatem, s kožními ekzémy, s diabetem, s celiakií, děti po chemoterapii, děti, které čekají na transplantaci. Jsou to vlastně děti zdravé, nemají žádné duševní nebo tělesné postižení, ale bohužel v této republice pro ně neexistuje žádná mateřská škola.

Ze zákona máme státní školky, které jsou pro všechny zdravé děti, nebo máme speciální mateřské školy, které jsou pro duševně a tělesně postižené. Jsme tedy jediní v Praze. Díky Městské části Praha 8 může tato mateř-

ská škola fungovat, městská část se finančně podílí na mzdách pro zdravotní sestru, bez nich bychom nemohli o tyto děti odborně pečovat.

Máte běžnou mateřskou školku se sto dětmi a vedle šedesát dětí se speciální péčí, jaký je rozdíl v každodenní praxi?

Školky mají stejný vzdělávací program, rozdíl je v tom, že ve třídách s integrací dětí se vaří spousta diet. Máme zde zdravotní sestru, která kontroluje, aby se k dětem dostalo to správné jídlo, děti co mají těžké ekzémy, musí několikrát denně mazat. Smí se zde podávat léky, což na běžné mateřské škole nemůžete.

Děti jsou inteligentně, emotivně rovnocenné s ostatními, akorát mají navíc nějakou starost. Učíme je, aby se dovedly ovládat, aby jeden druhému nenabízely jídlo, pokud mají dietu. Připravujeme děti s dýchacími problémy, aby se o sebe postaraly samy, protože pak přejdou do základní školy a tam už jsou odkázány samy na sebe. Jednoduše, učíme děti už od malička samostatně pracovat s jejich hendikepem. Tyto děti potřebují kolektiv, sociální, pedagogickou a psychologickou pomoc.

Pro děti, které nesmí na sluníčko nebo mají velkou pylovou alergii, jsme vybudovali terasu pro různé hry, aby neseděly jenom ve třídě. Snažíme se, aby dětem bylo dobře.

Vaše třídy jsou heterogenní, co to znamená?

Vzhledem k tomu, že nežijeme ve stejnorodé společnosti, jsou mezi námi různé věkové rozdíly, je třeba zvykat na tyto vztahy i děti. Ve třídách máme kluky a holky různého věku dohromady. Tento způsob umožňuje společně zařazení sourozenců. Děti si dovedou mezi sebou pomáhat, menší to táhne naho-

ru a větší se učí sociální pomoci. Třída je zaběhnutá, a když nám v září přijdou nové děti, paní učitelka se může více věnovat těm novým a „ostatní děti vědí, jak to ve třídě chodí“, děti se lépe začlení.

Heterogenní třídy, to je vaše metoda?

Viděla jsem to v zahraničí, a tak se mi to líbilo, že jsem s tímto přístupem začala tady. V letech 1995 až 2000 jsem se zúčastnila výměny ředitele a učitelky mateřských škol mezi Prahou a Düsseldorfem. Hodně jsem se naučila.

Nemůžu ale říci, že když jsem s tím začínala, že by paní učitelky byly nadšené. Je to jiná práce, dá se říci „šilená“, náročná na přípravu, aby učitelka dovedla pro všechny skupiny udělat program a vzájemně vše propojit a hlavně aby děti byly spokojené.

Dnes se zabýváme tématem, jak si získat a udržet zákazníky, ve Vašem případě rodiče a děti.

Snažíme se rodiče vtáhnout do dění školky, aby viděli, co se s dětmi dělá, jak žijí. Proto organizujeme výlety s rodiči, pořádáme workshopy, aby děti prožívaly tvořivou práci s maminkami a tatínky.

Snažíme se, aby se děti nenudily, měly by se něco nového naučit. Měly by mít kolem sebe kolektiv, tím pádem se naučí chovat ve společnosti, být aktivní, v podstatě rozvíjet vyjadřovací schopnosti, naučit se sociálním vztahům. Vysvětlují rodičům, pokud dítě řekne: „My jsme si jenom hráli“, to dítě nevnímá, že ho něco učíme. Třeba když stavíme z kostek: „Podej mi dvě žluté, tři modré,“ učí se počty, barvy, osvojí si význam předložek před, za. Vše jde přirozeně hrou.

Předškolní výchova, to je moje láska, věnuji se jí maximálně, někdy i na úkor rodiny. V momentě, kdy se dětem nebudeme věnovat nebo to ošidíme, vrátí se nám to zpátky. Je důležité, aby děti byly spokojené a cítily se u nás dobře. Když dítě řekne, já nechci domů, já si chci ještě chvíli pohrát, tak vím, že svou práci děláme dobře.

Další věc, kterou rodiče oceňují, v adaptační době mohou s dítětem ve třídě i pobýt. To ovlivňuje kvalitu dalšího rozvoje dítěte ve školce. Krátká přítomnost rodiče a pozvolný vstup je pozitivní pro všechny strany.

Všimli jsme si, že učíte děti anglicky. Spolupracujeme se společností Wattsenglish. Používáme bilingvní metodu, je to dvoj-jazyčná výchova. Děti nevnímají, že se učí, chápou to tak, že si s nimi někdo hraje, zpívá a povídá v jiném jazyce.

Rodiče jsou spokojení, dokážou si to na internetu nebo mezi sebou říci a mají zájem děti k nám do školky dostat.

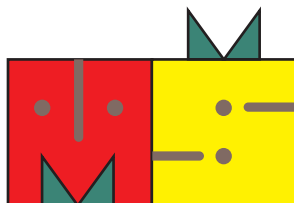
Je něco, co byste chtěla ve školství změnit?

Ano, například nejsem zastáncem, aby učitelky ve školce měly nutně vysokou školu, důležité je, aby učitelka měla vztah k dětem. Na středních i na vysokých školách mají málo praxe a ještě tu praxi učí pedagogové, kteří sami ve školce nikdy neučili. Nestačí znát pedagogiku, psychologii, ale je důležité budoucím učitelkám předat zkušenosti, jak to ve školce chodí.

Proto jsem to místo také vzala, že jsem nesouhlasila se vším, co se ve školství dělo a říkala jsem si: „Až já budu mít jednou svoji školku, budu to dělat jinak.“ Třeba v naší školce nemáme značky, ale fotky dětí, jsou jimi označeny ručníky, povlečení, vše. Je to z toho důvodu, že dítě si to lépe zapamatuje. Nebo když je paní učitelka nemocná a přijde jiná na zázkok, hned se zorientuje. Je to více osobní.

Ráda bych zasáhla do systému odměňování a kariérního růstu. Jako ředitelka bych byla radši, kdybychom učitelky odměňovali podle kvality odvedené práce. Odměňování by se mělo nechat na ředitelích škol, kteří umí ocenit, pochválit a tím motivovat.

Co mě poslední dobou ubírá síly, jsou nesmysly, které se postupně valí do školství. Nesouhlasím s tím, že dvouleté děti by měly chodit do školek. Zákony ani školky na to nejsou připravené.

Jste členkou Klubu manažerek, co Vám to přináší?

Jsem v Klubu téměř od jeho založení. I když jsem ze školství a nemůžu se srovnávat s těmi, které mají svoje podniky nebo s manažerkami, do kolektivu mě přijaly. Tato klubová činnost mi pomohla jinak ekonomicky myslet, protože jsem vyslechla různé příběhy, co vše se dá uskutečnit. Hodně mi pomohlo vidět, jak to jde jinde, jak pracovat s kolektivem. Dostávám se díky Klubu do společnosti, kam bych se já nikdy nepodívala a to se mi líbí, obohacuje mne to.

Pomáhají Vám sponzoři?

Ne že by se sponzoři rvali. Dostala jsem jeden sponzorský dar od nadace Olgy Havlové, respirační přístroje pro naše nemocné děti. Spolupracujeme s Fondem Sidus z Prahy 8. Kromě jiného nám také přispěli na inhalátor. Nyní hledáme někoho, kdo by nám pomohl s již zmiňovaným světovým kongresem. Pro sponzory to bude zajímavá akce, která bude dobře vidět. Záštitu nad akcí máme od paní Krnáčové z MHMP, od Ministerstva školství, paní ministryně a dalších.

Uvidíme, třeba se nějaká společnost najde. Nebrečím, protože se snažím ekonomicky vyjít, plánovat. Učím naše děvčata šetřit s materiálem, hospodařit, protože když nebudu muset často nakupovat, objeví se to jim na výplatě.

Jaké máte další plány?

Stále rekonstruujeme, vybudovali jsme hřiště, s výtvarnicí paní Koláčkovou chceme doplnit zeď s keramickými prvky na jemnou motoriku.

Měla bych jít do důchodu, ale stále to oddaluji. Tahle práce mě baví. Budu se snažit najít člověka, který bude po mě dál pokračovat v této linii a bude dál pomáhat především dětem.

Luboš Josef Marek a Jiřina Chrtková
Foto Luboš Josef Marek

